

Інноваційний розвиток підприємства

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено актуальність інноваційного розвитку підприємств. Розглянуто поняття та класифікацію інновацій. Визначено чинники, що впливають на інноваційний розвиток підприємства.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, підприємство, стратегія розвитку.

Abstract

The relevance of innovative development of enterprises is determined. The concept and classification of innovations are considered. The factors influencing the innovative development of the enterprise are determined.

Keywords: innovation, innovative development, enterprise, development strategy.

Аспекти стратегічних напрямків інноваційного розвитку постійно знаходяться в центрі уваги вчених-економістів та практиків, оскільки розробка і впровадження інновацій – є обов'язковою умовою сучасного розвитку суб'єкта господарювання [1].

Ефективність розвитку сучасного підприємства залежить від того, наскільки його діяльність адаптована до зовнішнього середовища, наскільки гнучка та рухлива його система, якою мірою підприємство здатне до впровадження інновацій.

Термін «інновація» ввів у наукову термінологію Й. Шумпетер як нову економічну категорію в першому десятиріччі ХХ ст. У своїй роботі «Теорія економічного розвитку» (1911 р.) Під інновацією Й. Шумпетер розумів зміни з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих, транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості [2].

У науковій літературі існує декілька підходів до розкриття сутності класифікаційних відмінностей інновацій. Кожен з них відображає ту або іншу сторону розглянутого об'єкта. Найбільш поширеним в роботах вітчизняних і зарубіжних досліджень є предметний підхід до класифікації інновацій, що виділяє дві основні категорії – технологічні та нетехнологічні інновації. Особлива увага приділяється технологічним інноваціям, які характеризують інтенсивність розвитку виробництва. Технологічні інновації включають всі зміни, які стосуються засобів, методів і технологій виробництва. Вони є основою технологічного прогресу і технічного переозброєння виробництва [3].

Слід звернути увагу на те, що третє видання Керівництва Осло виділяє чотири головні типи інновацій: продуктової, процесової, маркетингової та організаційної [4]. Як зазначається у Керівництві Осло, продуктова інновація – є впровадженням товару або послуги, які є новими або значно поліпшеними за частиною їх властивостей або способів використання. Її метою є удосконалення технічних та функціональних характеристик, компонентів і матеріалів, вбудованого програмного забезпечення і ступені дружності по відношенню до користувача тощо.

Процесова інновація це впровадження нового або значно поліпшеного способу виробництва або доставки продукту. Вона включає значні зміни в технології, виробничому обладнанні і програмному забезпеченні. Її метою є зниження собівартості, витрат з доставки, підвищення якості продукції тощо.

Маркетингова інновація це впровадження нового методу маркетингу, включаючи значні зміни в дизайні або упаковці продукту його складуванні, просуванні на ринок або в призначенні продажної ціни. Маркетингові інновації націлені на краще задоволення потреб споживача, відкриття нових ринків або завоювання нових позицій для продукції фірми на її ринку з метою збільшення обсягу продажів.

Організаційна інновація це впровадження нового організаційного методу в діловій практиці фірми, в організації робочих місць або зовнішніх зв'язках. Організаційні інновації спрямовуються на підвищення ефективності підприємства – за допомогою скорочення адміністративних витрат або оперативних витрат, підвищення задоволеності службовців станом своїх робочих місць, розширення доступу до нетоварних активів або зменшення витрат на постачання [4].

Інноваційний розвиток – соціально-техніко-економічний процес, який через виявлення суспільних потреб призводить до розробки науково-технічної продукції, практичне

використання якої сприяє розвитку соціально-економічної системи, підтримує намічений режим її функціонування.

Основні чинники, що впливають на інноваційний розвиток підприємства:

– специфіка підприємства і його технічні та технологічні можливості, тобто ступінь інтегрованості самого технологічного процесу, можливість внесення до нього змін, запровадження інновацій. Підприємство повинно мати потенціал для розроблення та удосконалення інновацій.

– інтенсивність технологічного розвитку галузі (швидкість впровадження інновацій, їх кількість), особливості ринку (перспективність впровадження і реалізації інновацій, мотивація до здійснення інновацій, наявність патентів, ноу-хау);

– економічні чинники (фінансовий стан підприємства, ціни на ресурси, рівень концентрації галузі, величину інвестицій у інновації, собівартість виробництва продукції, захищеність інтелектуальної власності підприємства, митно-тарифне та податкове регулювання);

– корпоративна культура. Мотивація та професійні і психологічні якості керівництва та персоналу підприємства завжди мають прямий вплив на можливість здійснення розробки і впровадження інновацій. Амбіційні завдання є основою реалізації інноваційного потенціалу підприємства;

– наявність сучасного інформаційного забезпечення, знання інжинірингових методик (або отримання цих послуг), що створюють передумови системного підходу до визначення та безперервного моніторингу інноваційних можливостей підприємства, моделювання розвитку його технічної та технологічної бази. Інформатизація сприятиме високій ефективності управління інноваційним розвитком підприємства, раціональній організації виробництва, підвищенню якості продукції[3].

Щоб вистояти в конкурентній боротьбі, підприємству необхідно включитися в процес, який полягає в активізації інноваційної діяльності. Стратегічною метою підприємства повинно бути забезпечення інтенсивного технологічно-інноваційного розвитку. Щоб досягнути поставленої мети необхідно розробити інноваційну стратегію підприємства. Розробка та впровадження інновацій є складною системою процесів, які взаємообумовлені і взаємопов'язані за ресурсами, термінами і стадіями. Розробка і впровадження інновацій на підприємстві дуже часто характеризуються альтернативністю і багатоваріантністю рішень, що спричиняє складність прогнозування. Але інновації стають успішними, якщо вони підкріплюються відповідними методичними підходами та скоординованими діями всіх учасників проекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пілявов Т.М., Глушенко Л.Д. Організаційно-економічні аспекти системи управління інноваційним розвитком промислового підприємства. Економіка і суспільство. – 2018. –Вип.18. – с. 523-530.

2. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку: дослідж. прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та екон. циклу / Й.А. Шумпетер; [пер. з англ. Василя Старка]. – К.: Києво-Могилянська академія, 2011. – 242 с.

3. Теоретико-методичні засади розвитку малих промислових підприємств з технологічними інноваціями [Текст] : монографія / Л. Д. Глушенко ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : Вінницька газета, 2015. - 219 с.

4. Рекомендації щодо збору та аналізу даних стосовно інновацій / Спільна публікація ОЕСР і Євростату. [Пер. з англ., наук. ред. Г.О. Андрощук] // Керівництво Осло. – К: УкрІНТЕІ, 2014. – №3. –163 с.

Кособуцька Аліна Олександрівна — студентка групи МВКД-17б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: alinnka000@gmail.com

Глушенко Лариса Дмитрівна — канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lglushenko@gmail.com

Alina A. Kosobutska — student of the group MVKD-17b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alinnka000@gmail.com

Larysa D. Hlushchenko — Cand. Sc. (Econ.), Assistant professor of the Chair of Economics of Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lglushenko@gmail.com